

Ю. С. ПЕДУНЕНКО, А.О. ХАРЧЕНКО, канд. екон. наук, доцент

Оцінка ефективного рівня запасів в системі управління збутовою діяльністю підприємства

Сучасні виробничі підприємства часто стикаються з проблемами у збутовій діяльності. Однією з них є визначення доцільного рівня запасів сировини і готової продукції, необхідної для задоволення потреби клієнтів. У разі неточного планування обсягу запасів підприємство або недопоставляє клієнтам товар, внаслідок чого недоотримує прибуток; або змушене зберігати надлишок товару на складі, що призводить до зростання витрат. Тому проблема оцінки точності запасів є достатньо актуальним завданням.

Виходячи із специфіки діяльності підприємств харчової галузі, існують жорсткі вимоги до точної оцінки рівня запасів. До специфіки зберігання товарів таких підприємств відноситься постійне забезпечення високої свіжості продукції. Дійсно більшість ключових клієнтів вимагають не менше 75% свіжості продукції. При розрахунку і аналізі запасів підприємства стикаються з певними труднощами, так, враховуючи високий попит в сезон, площ складів для зберігання буває недостатньо, постійне його поповнення створює складності для відвантаження товару, відповідного по свіжості, також виникають ризики бою продукції. У разі низького попиту більша частина площ складів простоє. Практика показує, що у разі виникнення недопоставчань продукції, відносно первинного замовлення, а також постачання несвоєчасно, ключові клієнти виставляють штрафи. У зв'язку з цим виникає низка проблем, пов'язаних із плануванням виробництва, доставки товарів клієнтові, а також визначення необхідних запасів готової продукції для зберігання. Тому виникає завдання оцінки ефективного рівня поточних і страхових запасів. Оскільки попит на продукцію змінюється з часом та має випадкові коливання, то при оцінці рівня запасів необхідно враховувати випадкову складову попиту. Тому на першому кроці вирішення задачі необхідно побудувати імовірнісну модель динаміки попиту. Наступним кроком необхідно вирішити задачу відшукування оптимального розміру запасів, враховуючи як можливий дефіцит продукції (недоотриманий прибуток), так і можливий надлишок продукції (плата за зберігання надлишку і втрати від можливих повернень).

Таким чином, застосування пропонованого підходу до оцінки реально необхідного рівня запасів дозволить вивільнити оборотні засоби та забезпечить відсутність перебоїв в постачанні клієнтам продукції, а також здійснення своєчасних відвантажень, що дозволить найкращим способом задовольняти попит, знижуючи витрати на зберігання готової продукції.

Список літератури:

1. *Стерлигова А.Н.* Роль управління запасами в організації успішного бізнесу / А.Н. Стерлигова // *Логистика сегодня*. – 2004. - №1. – С. 48-59.